



Statistische Trends

Sociale veiligheid en economische zelfstandigheid van vrouwen

Marion van den Brakel
Rianne Kloosterman
Elke Moons

Maart 2018

Inhoud

1. Inleiding 3
2. (Angst voor) slachtofferschap 4
3. Sociale veiligheid in eigen omgeving 7
4. Conclusies 9

Technische toelichting 10

Literatuur 12

Tabellenbijlage 13

Van de niet economisch zelfstandige vrouwen zijn het de uitkeringsontvangsters die vaker dan economisch zelfstandige vrouwen aangeven slachtoffer van geweld te zijn geweest. Ook schatten zij de kans om mishandeld te worden groter in en ervaren ze hun woonbuurt als onveilig. Vrouwen die met werken te weinig verdienen om economisch zelfstandig te zijn en vrouwen zonder eigen inkomen verschillen in deze aspecten van sociale veiligheid niet van economisch zelfstandigen. Wel zeggen economisch onzelfstandige vrouwen vaker respectloos behandeld te worden door bekenden dan economisch zelfstandige vrouwen. Huiselijk geweld, de dader is de (ex-) partner of een familielid, komt evenveel voor onder economisch zelfstandige en niet-zelfstandige slachtoffers.

1. Inleiding

Naast het verhogen van arbeidsparticipatie en economische zelfstandigheid staat het bevorderen van veiligheid van vrouwen en het tegengaan van geweld tegen hen hoog op de politieke emancipatieagenda. Verondersteld wordt dat er een link is tussen beide beleidsthema's. Als vrouwen zich niet veilig voelen of als ze vastzitten in een economische afhankelijkheidsrelatie, belemmert hen dat te participeren op de arbeidsmarkt. Omgekeerd is er voor vrouwen die werk en een eigen inkomen hebben, meer ruimte om uit een gewelddadige relatie te stappen (TK, 2015/2016). Geweld in afhankelijkheidsrelaties is daarmee een belangrijk aandachtsgebied in het bredere emancipatiebeleid om fysiek geweld tegen vrouwen te reduceren en het veiligheidsgevoel van vrouwen te vergroten.

Dit artikel gaat over de vraag of vrouwen die niet economisch zelfstandig oftewel economisch afhankelijk zijn vaker kampen met sociale onveiligheid. Van economische onzelfstandigheid is sprake wanneer iemand geen inkomen uit betaald werk heeft of te weinig verdient om van rond te kunnen komen, en dus voor het levensonderhoud afhankelijk is van anderen. Niet-economisch zelfstandige vrouwen worden onderscheiden in vrouwen met werk, vrouwen met een uitkering en vrouwen zonder eigen inkomen (zie kader). Specifieker geformuleerd zijn de onderzoeksvragen: geven niet economisch zelfstandige vrouwen vaker aan slachtoffer van (huiselijk) geweld te zijn en achten zij de kans op slachtofferschap groter dan economische zelfstandige vrouwen? Voelen ze zich onveilig in hun omgeving, en ervaren ze vaker respectloze behandeling door hun omgeving dan economisch zelfstandige vrouwen? En zijn er op deze punten nog verschillen tussen de groepen niet-zelfstandigen met werk, met een uitkering of zonder inkomen?

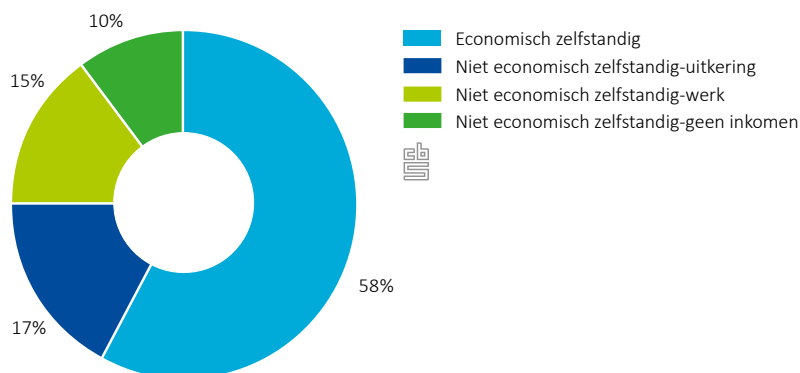
De gegevens voor dit artikel komen uit de Veiligheidsmonitor 2015 van het CBS verrijkt met inkomensgegevens uit de CBS-Inkomensstatistiek (zie Technische toelichting).

Economisch afhankelijke vrouwen

Van de 4,6 miljoen vrouwen van 15 jaar tot AOW-leeftijd, exclusief scholieren en studenten, waren er 2,7 miljoen in 2015 economisch zelfstandig (zie Technische toelichting). Dat komt neer op 58 procent. Bijna 15 procent van de vrouwen had weliswaar betaald werk, maar

genereerde daarmee te weinig inkomen om economisch zelfstandig te zijn. Deze vrouwen hebben overwegend een kleine baan (Van den Brakel, 2017). Bij ruim 17 procent van de vrouwen was de economische afhankelijkheid uitkeringsgerelateerd. Het ging in de meeste gevallen om een bijstands- of arbeidsongeschiktheidsuitkering. De resterende 10 procent had helemaal geen eigen inkomen. Meestal zijn dit gehuwde of samenwonende vrouwen die voor hun levensonderhoud afhankelijk zijn van hun partner.

Vrouwen van 15 jaar tot AOW-leeftijd naar economische zelfstandigheid, 2015



2. (Angst voor) slachtofferschap

Vrouwen met een uitkering het vaakst slachtoffer van geweld

Van alle vrouwen van 15 tot 65 jaar¹⁾ meldt 1,9 procent in 2015 slachtoffer te zijn geweest van een geweldsdelict in de afgelopen twaalf maanden. Tussen economisch zelfstandige en onzelfstandige vrouwen bestaat nauwelijks verschil in zelf gerapporteerd slachtofferschap. Maar economisch afhankelijke vrouwen met een uitkering zijn wel vaker slachtoffer van geweld dan economische zelfstandige vrouwen (3,1 versus 1,7 procent), en ook vaker dan economisch afhankelijke vrouwen met werk of zonder eigen inkomen.

Bij het minieme verschil tussen economisch wel en niet zelfstandige vrouwen spelen twee effecten die elkaar opheffen, zoals blijkt uit een stapsgewijze logistische regressieanalyse (tabel B.3). Enerzijds is dat de hogere leeftijd van economisch afhankelijke vrouwen (tabel B.1): vrouwen tot 35 jaar geven vaker aan slachtoffer te zijn dan oudere vrouwen (Van Noije, Moons en Sprangers, 2016). Anderzijds moeten economisch onzelfstandige vrouwen vaker dan economisch zelfstandigen met hun huishouden rondkomen van relatief weinig inkomen. Uit eerder onderzoek (CBS, 2015) is bekend dat de inkomenspositie van het huishouden een belangrijke rol speelt in slachtofferschap: onder mensen die lager op de

¹⁾ De doelpopulatie voor economische zelfstandigheid vormen mensen van 15 jaar tot AOW-leeftijd, exclusief scholieren en studenten (zie Technische toelichting). Voor dit onderzoek is uitgegaan van de in de VM waargenomen leeftijd en is een leeftijdsboven grens van 65 jaar aangehouden. In de VM 2015 waren 36 968 responderende vrouwen van 15 tot 65 jaar die geen scholier of student waren. Zij vormen de onderzoekspopulatie van dit artikel.

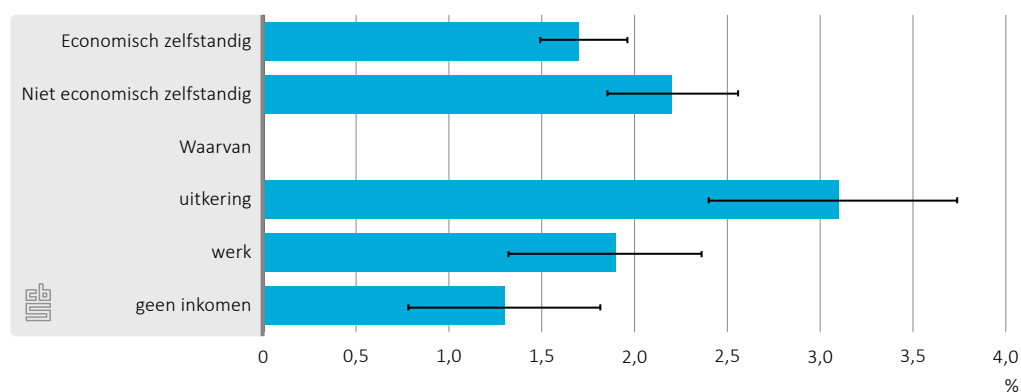
inkomensladder staan komt slachtofferschap vaker voor dan onder hogere inkomens. Waar de betrekkelijk hoge leeftijd het slachtofferschap onder economisch afhankelijke vrouwen dempt, stuwt de relatief lage inkomenspositie dit juist op.

Samenhang

Niet economisch zelfstandige vrouwen zijn voor hun levensonderhoud (deels) afhankelijk van het inkomen van hun partner of andere gezinsleden, of van een uitkering. De gezinssamenstelling en het gezinsinkomen maken dat economische afhankelijkheid diverse gradaties kent, die elk een andere samenhang met sociale veiligheid kunnen hebben. Economische zelfstandigheid houdt daarnaast ook verband met leeftijd en opleidingsniveau (tabel B.1; Van den Brakel, 2012; 2017). Deze kenmerken hangen op hun beurt samen met slachtofferschap en veiligheidsbeleving (CBS StatLine, 2017a; 2017b). Verder speelt ook de sociaaleconomische status van de woonbuurt een rol: een lagere status gaat samen met meer sociale onveiligheid (Kloosterman en Moons, 2017). En het zijn vooral uitkeringsontvangers die wonen in buurten met een betrekkelijk lage sociaaleconomische status. Bij het interpreteren van de uitkomsten over de samenhang tussen sociale veiligheid en economisch zelfstandigheid wordt met logistische regressieanalyse (zie Technische toelichting) rekening gehouden met deze verschillen tussen economisch zelfstandigen en economisch afhankelijken.

Anders is dat bij economisch afhankelijke vrouwen met een uitkering. Zij behoren weliswaar ook relatief vaak tot de oudste leeftijdsgroep, maar zij zijn beduidend vaker dan andere vrouwen alleenstaand of eenouder en moeten dan veelal van een gering inkomen rondkomen. In zulke gezinssituaties komt slachtofferschap bovengemiddeld vaak voor (tabel B.2). Dat is ook zo bij een laag opleidingsniveau en in buurten met een lage sociaaleconomische status, wat eveneens vaak samengaat met het ontvangen van een uitkering. Met een logistische regressieanalyse is nagegaan of het slachtofferschap van economisch afhankelijke vrouwen met een uitkering ook verschilt van dat van andere vrouwen wanneer de groepen elkaar niet zouden ontlopen in de genoemde factoren.

2.1 Slachtoffer van geweld (zelfgerapporteerd) naar economische zelfstandigheid, vrouwen 15 tot 65 jaar, 2015



De uitkomsten van deze analyse laten zien dat ook dan uitkeringsontvangers vaker slachtofferschap melden dan economisch zelfstandige vrouwen (zie tabel B.4).

Bedreiging vaakst gemelde geweldsdelict, vooral door uitkeringsontvangers

Onder zowel economisch als niet economisch zelfstandige vrouwen komt slachtofferschap van bedreiging het vaakst voor. De proportie die zegt hiervan slachtoffer te zijn geweest, verschilt vrijwel niet tussen beide groepen. Wel hebben economisch afhankelijke vrouwen met een uitkering significant vaker gerapporteerd slachtoffer van bedreiging te zijn geweest dan economisch zelfstandige vrouwen. Voor de andere typen geweldsdelicten zijn er geen aantoonbare verschillen tussen wel en niet economisch zelfstandige vrouwen.

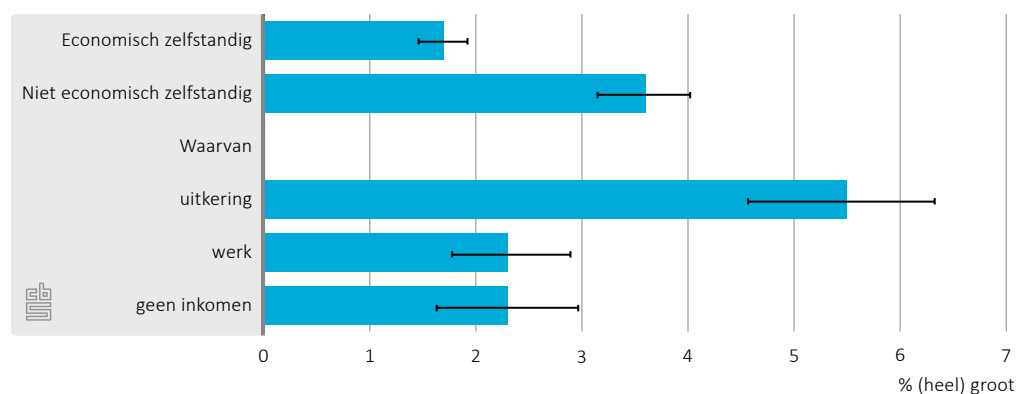
2.2 Slachtoffer van geweld (zelfgerapporteerd) naar type delict en economische zelfstandigheid, vrouwen 15 tot 65 jaar, 2015

| | Bedreiging | Mishandeling | Seksuele delict |
|-----------------------------|------------|--------------|-----------------|
| | % | | |
| Economisch zelfstandig | 1,20 | 0,49 | 0,11 |
| Niet economisch zelfstandig | 1,35 | 0,69 | 0,24 |
| werk | 1,01 | 0,54 | . |
| uitkering | 1,99 | 0,94 | 0,47 |
| geen inkomen | 0,75 | 0,50 | . |

Vooraf uitkeringsontvangers denken slachtoffer van mishandeling te worden

Ruim 3,5 procent van de economisch afhankelijke vrouwen denkt een (heel) grote kans te hebben slachtoffer van mishandeling te worden. Onder economisch zelfstandige vrouwen is dat met 1,7 procent ruim de helft minder. Het zijn opnieuw vooral de economisch afhankelijke vrouwen met een uitkering die de kans om slachtoffer te worden als (heel) groot inschatten: 5,5 procent. Economisch afhankelijke vrouwen met werk of zonder eigen inkomen achten de kans om slachtoffer te worden niet significant groter dan economisch zelfstandige vrouwen.

2.3 Eigen inschatting van kans om slachtoffer te worden van mishandeling naar economische zelfstandigheid, vrouwen 15 tot 65 jaar, 2015



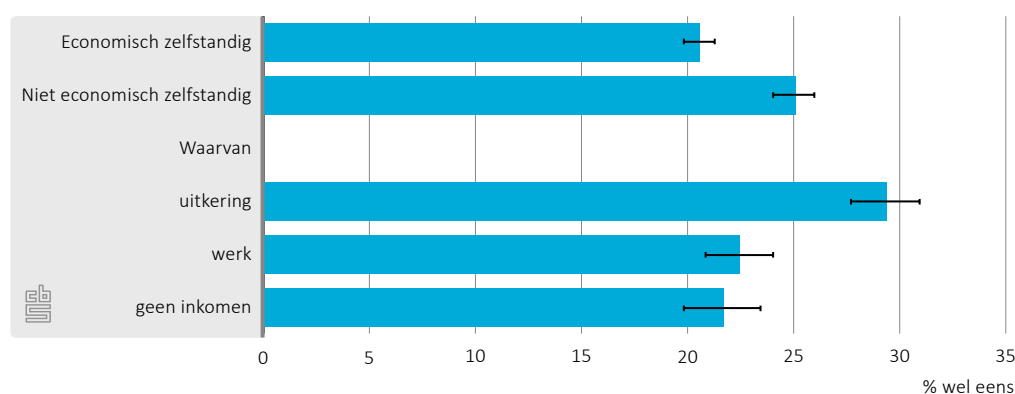
Lager opgeleiden denken vaker slachtoffer van mishandeling te worden dan hoogopgeleiden (CBS StatLine, 2017b). Ook een lage inkomenspositie gaat samen met een relatief hoog aandeel dat de kans op slachtofferschap als (heel) groot inschat (tabel B.2). Maar ook al zouden economisch zelfstandigen en economisch afhankelijken met een uitkering niet van elkaar verschillen in onder meer de financiële positie van het huishouden en het opleidingsniveau, dan nog springen de vrouwen met een uitkering eruit wat betreft de ingeschatte kans om mishandeld te worden (tabel B.4).

3. Sociale veiligheid in eigen omgeving

Economisch onzelfstandige vrouwen voelen zich vaker onveilig in hun buurt

Een kwart van de economisch onzelfstandige vrouwen geeft aan zich wel eens onveilig te voelen in de eigen woonbuurt. Uitkeringsontvangers steken er met bijna 30 procent nog verder boven uit. Bij de economische zelfstandige vrouwen is de onveiligheidsbeleving met een aandeel van ruim 20 procent minder groot. Dat economisch afhankelijken lager opgeleid zijn dan economisch zelfstandigen of dat uitkeringsontvangers veelal in buurten met een lage sociaaleconomische status wonen, biedt hier geen volledige verklaring. Wanneer rekening wordt gehouden met deze en andere kenmerken waarop economisch zelfstandigen en economisch afhankelijken (in het bijzonder uitkeringsontvangsters) verschillen, blijft de samenhang met onveiligheidsgevoelens in de woonbuurt bestaan, al wordt die wel kleiner (tabel B.4).

3.1 Zich onveilig voelen in eigen woonbuurt naar economische zelfstandigheid, vrouwen 15 tot 65 jaar, 2015

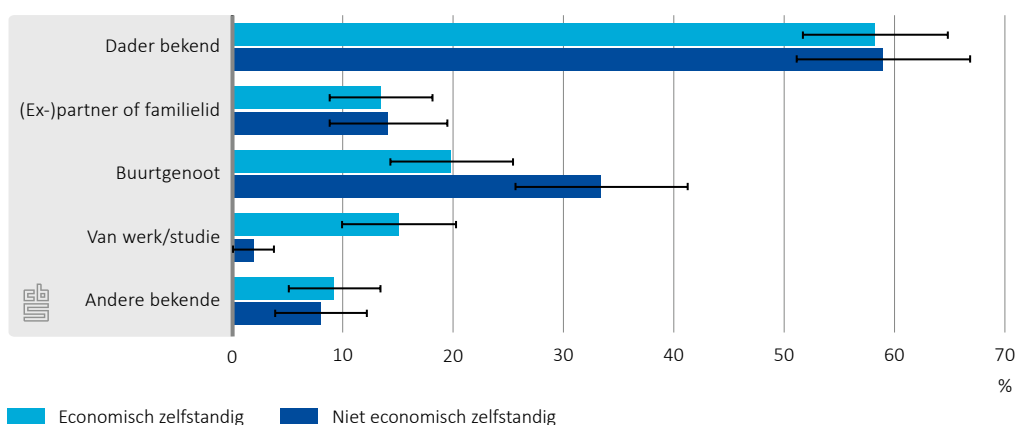


Bijna 60 procent van de vrouwen die slachtoffer van een geweldsdelict werden, geeft aan de dader te kennen. Dit aandeel verschilt niet tussen economisch zelfstandige en economisch afhankelijke vrouwen. Alleen in het geval de dader een buurtgenoot of iemand van het werk

of de studie was, lopen beide groepen uiteen. Economisch afhankelijke vrouwen die geweldsslachtoffer werden geven met een derde beduidend vaker aan dat de dader iemand uit de buurt was dan economisch zelfstandige vrouwen (20 procent). Met een dader op het werk krijgen economisch zelfstandige vrouwen logischerwijs vaker te maken. Zij werken immers meer uren dan niet-economisch zelfstandige vrouwen.

Huiselijk geweld verschilt niet tussen economisch zelfstandige en economisch afhankelijke vrouwelijke slachtoffers. In beide groepen geeft een kleine 15 procent aan dat de dader van het ondervonden geweld de partner, ex-partner of een familielid was. Of er verschil is tussen de niet economisch zelfstandigen met werk, met een uitkering of zonder inkomen enerzijds en economisch zelfstandige vrouwen anderzijds kon vanwege een te kleine steekproefmassa niet onderzocht worden.

3.2 Bekendheid en relatie met de dader van slachtoffers geweldsdelicten¹⁾ naar economische zelfstandigheid, vrouwen 15 tot 65 jaar, 2015

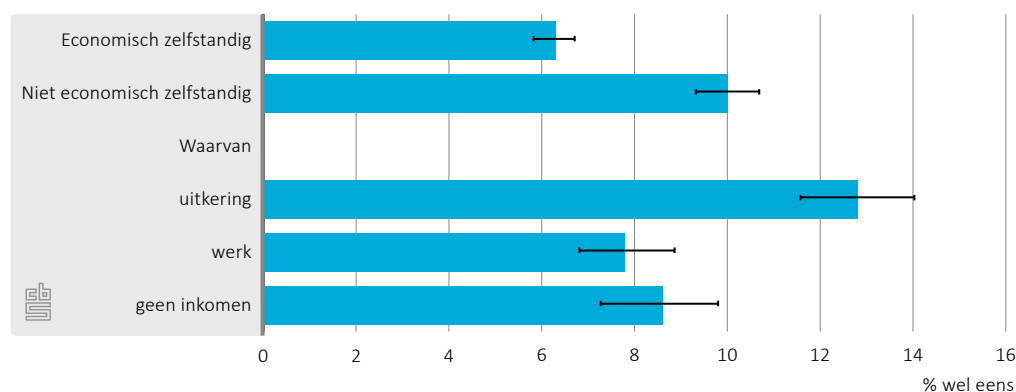


¹⁾ Bij 41 procent van de slachtoffers van geweldsdelicten is de dader onbekend. Deze slachtoffers zijn niet opgenomen in de figuur.

Economisch afhankelijke vrouwen vaker respectloos behandeld door bekenden

Economisch afhankelijke vrouwen maken vaker respectloze behandeling door bekenden zoals partner, familie of vrienden mee dan economisch zelfstandige vrouwen: 10 versus 6 procent. Het gaat daarbij vooral om vrouwen met een uitkering (13 procent). Ook wanneer economisch zelfstandigen enerzijds en niet-zelfstandigen of uitkeringsontvangers anderzijds elkaar niet zouden ontlopen in onder meer leeftijd, gezinssamenstelling en inkomenspositie blijft die conclusie overeind (tabel B.4).

3.3 Respectloze behandeling door bekenden naar economische zelfstandigheid, vrouwen 15 tot 65 jaar, 2015



4. Conclusies

Centraal in dit artikel stond de vraag of vrouwen die niet economisch zelfstandig zijn meer te maken hebben met sociale onveiligheid dan economisch zelfstandige vrouwen. Economisch zelfstandige en niet-zelfstandige vrouwen geven gemiddeld vrijwel even vaak aan slachtoffer van geweld te zijn geweest in de afgelopen twaalf maanden. Echter, de niet-zelfstandigen met een uitkering melden vaker slachtofferschap, en dat niet alleen ten opzichte van de economisch zelfstandigen, maar ook vergeleken met de degenen zonder eigen inkomen en degenen die werken maar minder verdienen dan het bijstandsniveau. De laatste twee groepen geven even vaak als economisch zelfstandigen aan slachtoffer te zijn geweest.

Economisch onzelfstandige vrouwen, opnieuw vooral de uitkeringsontvangsters, schatten vaker dan economisch zelfstandige vrouwen de kans om mishandeld te worden als (heel) groot in. Ook ervaren ze hun woonbuurt als onveiliger en zeggen ze vaker respectloos behandeld te worden door bekenden dan economisch zelfstandige vrouwen. Bij niet economisch zelfstandigen die slachtoffer van een geweldsdelict zijn geweest, is de dader bovendien vaker een buurtgenoot dan bij economisch zelfstandige slachtoffers. Huiselijk geweld, waarbij de dader de (ex-) partner of een familielid is, komt even vaak voor onder economisch zelfstandige en niet-zelfstandige slachtoffers.

Het verschil in sociale onveiligheid tussen economisch zelfstandigen en niet-zelfstandigen, in het bijzonder de uitkeringsontvangsters, is slechts deels te verklaren uit verschillen in leeftijd, opleidingsniveau, de (financiële) situatie van het huishouden waartoe iemand behoort en de sociaaleconomische status van de woonbuurt. Blijkbaar zijn er andere factoren die er voor zorgen dat niet economisch zelfstandigen en dan vooral de uitkeringsontvangsters zich onderscheiden van de economisch zelfstandigen. Toekomstig onderzoek kan uitwijzen of andere, nu nog niet beschikbare kenmerken het verschil in sociale veiligheid tussen economisch en niet economisch zelfstandige vrouwen (verder) kan uitleggen.

Technische toelichting

Sociale onveiligheid: (angst voor) slachtofferschap, onveiligheidsbeleving en respectloze behandeling

Met behulp van de Veiligheidsmonitor (VM) onderzoekt het CBS onder de bevolking van 15 jaar en ouder onder meer haar ervaringen met geweldsdelicten en respectloos gedrag, en de angst om slachtoffer te worden (CBS, 2017). De dataverzameling van de VM vindt plaats door middel van internetvragenlijsten en papieren vragenlijsten. In 2015 deden in totaal 111 252 mensen mee aan het onderzoek.

Geweldsdelicten worden in de VM onderscheiden in seksuele delicten, mishandeling en bedreiging. De letterlijke vragen daarover luiden:

Heeft iemand u ZELF in de afgelopen 5 jaar wel eens aangevallen of mishandeld of daarmee bedreigd? Denk bijv. aan slaan of schoppen, of het gebruik van een pistool, een mes, een stuk hout, een schaar of iets anders tegen u.

Is dat ook in de afgelopen 12 maanden één of meer keren gebeurd?

Bent u toen daadwerkelijk aangevallen of mishandeld, of bleef het bij een bedreiging?

- Mishandeling
- Bedreiging

Had(den) de dader(s) seksuele bedoelingen?

- Seksuele delicten

Aan slachtoffers wordt ook gevraagd of de dader een bekende is en wat hun relatie met de dader is. Was de dader partner, ex-partner of een ander familielid, dan is er sprake van huiselijk geweld.

In de VM wordt tevens gevraagd hoe groot mensen de kans inschatten zelf slachtoffer te worden van mishandeling. De antwoordcategorieën bij deze vraag zijn 'heel groot', 'groot' en 'niet groot, niet klein', 'klein' en 'heel klein'. Deze vraag representeert in dit artikel de angst voor slachtofferschap.

In de VM is gevraagd naar de onveiligheidsbeleving in de eigen buurt: voelt u zich wel eens onveilig in uw eigen buurt? Respondenten die hierop bevestigend antwoordden, kregen de vraag of dat 'vaak', 'soms' of 'zelden' was. Door de categorieën 'vaak' en 'soms' samen te voegen, wordt in beeld gebracht of iemand zich 'wel eens' onveilig voelt in de woonbuurt.

De VM bevat ook vragen over respectloos gedrag, oftewel gedrag waarmee de grenzen van goed fatsoen worden overschreden. Respondenten is onder meer gevraagd of zij vaak, soms, zelden of nooit respectloos worden behandeld door bekenden zoals partner, familie of vrienden.

Economische zelfstandigheid

Economische zelfstandigheid wordt bepaald met gegevens uit de Inkomensstatistiek. Deze bevat voornamelijk fiscale gegevens, die voor de gehele bevolking beschikbaar zijn. Iemand

wordt als economisch zelfstandig beschouwd als het individuele netto inkomen uit arbeid en eigen onderneming op of boven de drempelwaarde ligt van de beleidsnorm voor het individuele inkomensminimum. Die drempelwaarde is gelijkgesteld aan 70 procent van het wettelijke netto minimumloon, oftewel de netto bijstand van een alleenstaande. Mensen die niet economisch zelfstandig zijn, hebben geen inkomen uit betaald werk of hun inkomen uit betaald werk ligt onder de netto bijstand van een alleenstaande. In 2015 was dit 11 080 euro, wat neerkomt op 920 euro per maand. De economische (on-)zelfstandigheid wordt vastgesteld van mensen van 15 jaar tot AOW-leeftijd. Scholieren en studenten blijven daarbij buiten beschouwing. Er is uitgegaan van de leeftijd op 1 januari. Mensen die dan of in de loop van het jaar de AOW-leeftijd bereiken vallen buiten de doelpopulatie. De AOW-leeftijd in 2015 was 65 jaar en 3 maanden. Dit betekent dat vrouwen die op 1 januari 64 jaar waren deels en vrouwen van 65 jaar geheel buiten de doelpopulatie van economische zelfstandigheid vallen (zie Van den Brakel, 2017).

Inkomenspositie

Het gestandaardiseerd huishoudensinkomen in kwintielgroepen representeert in dit artikel de financiële positie van (alle personen in) het huishouden. Voor het vormen van inkomenskwintielgroepen worden huishoudens oplopend gerangschikt naar hoogte van hun gestandaardiseerd besteedbaar inkomen (zie CBS, 2016). Daarna worden vijf groepen van gelijke omvang gevormd.

Sociaaleconomische status van de buurt

De sociaaleconomische status van de buurt is weergegeven door het aandeel huishoudens met een laag inkomen in die buurt. Een huishouden, en de leden ervan, heeft een laag inkomen als het gestandaardiseerd besteedbaar huishoudensinkomen onder de lage-inkomensgrens ligt. De lage-inkomensgrens betreft een vast koopkrachtbedrag voor alle typen huishoudens. De hoogte ervan is geënt op de bijstandsuitkering van een alleenstaande in 1979, toen deze op een hoog niveau lag. Sindsdien is de lage-inkomensgrens jaarlijks geïndexeerd met de Consumenten Prijs Index (CPI).

Logistische regressieanalyses

Voor dit artikel is onderzocht of de vastgestelde samenhangen tussen economische zelfstandigheid en sociale veiligheid blijven bestaan als de onderscheiden groepen vrouwen niet zouden verschillen in leeftijdsopbouw, opleidingsniveau, huishoudenssamenstelling, inkomenspositie van het huishouden en de sociaaleconomische status van de woonbuurt. Dit gebeurt met logistische regressieanalyses, waarmee de onderlinge kansverhoudingen, de zogenoemde odds ratios, worden vastgesteld. De kansverhoudingen geven weer hoeveel groter of kleiner de kans is op bijvoorbeeld slachtofferschap van economisch zelfstandige vrouwen ten opzichte van economisch onzelfstandige vrouwen (de referentiegroep). Ook zijn kansverhoudingen berekend met uitkeringsontvangsters als referentiegroep.

De odds ratio bij bijvoorbeeld slachtofferschap van geweld bij economisch zelfstandige vrouwen is zonder correctie voor achtergrondkenmerken 0,78 (tabel B.3). Dat betekent dat economisch zelfstandige vrouwen 0,78 keer zo vaak zeggen slachtoffer te zijn als niet-economisch zelfstandige vrouwen (de referentiegroep). Anders gezegd melden niet-economische zelfstandige vrouwen 1,28 (=1/0,78) keer vaker slachtofferschap dan economisch zelfstandigen. De kansverhoudingen zijn doorgaans een goede afspiegeling van de verhoudingen zoals die af te lezen zijn in de percentages, maar kleine afwijkingen zijn mogelijk.

Na correctie voor leeftijd is de odds ratio 0,70 en aanvullend voor inkomenspositie van het huishouden is dat 1,06. Dit betekent dat als de groep economisch zelfstandige vrouwen en de groep niet-economische zelfstandige vrouwen dezelfde opbouw zouden hebben naar leeftijd en inkomenspositie van het huishouden, zij vrijwel even vaak slachtoffer zouden zijn. Anders gezegd is het verschil dan niet significant.

Literatuur

Brakel, M. van den (2012). Financieel kwetsbare vrouwen. Sociaaleconomische trends, 2012/03.

<https://www.cbs.nl/nl-nl/achtergrond/2012/40/financieel-kwetsbare-vrouwen>

Brakel, M. van den (2017). Financieel kwetsbare mannen. Statistische Trends, oktober 2017.

<https://www.cbs.nl/nl-nl/achtergrond/2017/41/financieel-kwetsbare-mannen>

CBS (2015). Armoede en sociale uitsluiting 2015. Centraal Bureau voor de Statistiek, Den Haag/Heerlen/Bonaire.

<https://www.cbs.nl/nl-nl/publicatie/2015/51/armoede-en-sociale-uitsluiting-2015>

CBS (2016). Welvaart in Nederland 2016. Centraal Bureau voor de Statistiek, Den Haag/Heerlen/Bonaire.

<https://www.cbs.nl/nl-nl/publicatie/2016/26/welvaart-in-nederland-2016>

CBS (2017). Veiligheidsmonitor 2016. Centraal Bureau voor de Statistiek, Den Haag/Heerlen/Bonaire.

<https://www.cbs.nl/nl-nl/publicatie/2017/09/veiligheidsmonitor-2016>

Kloosterman, R. en E. Moons (2017). Veiligheidsbeleving van herkomstgroepen. Sociaaleconomische Trends, 2017/05.

<https://www.cbs.nl/nl-nl/achtergrond/2017/17/veiligheidsbeleving-van-herkomstgroepen>

Noije, L. van, E. Moons en A. Sprangers (2016). Sociale veiligheid. In: W. Portegijs en M. van den Brakel (red.). Emancipatiemonitor 2016. Sociaal en Cultureel Planbureau / Centraal Bureau voor de Statistiek, Den Haag.

TK (2015/2016). Voortgang emancipatiebeleid. Brief van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 21 januari 2016. Tweede Kamer, vergaderjaar 2015/2016, 30420, nr. 230.

StatLine

CBS StatLine (2017a). Slachtofferschap delicten; persoonskenmerken.

<https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/83096NED/table?ts=1515508626611>

CBS StatLine (2017b). (On)veiligheidsbeleving; persoonskenmerken.

<https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/81881NED/table?ts=1515508898070>

Tabellenbijlage

B.1 Persoons- en huishoudenskenmerken van economisch en niet economisch zelfstandige vrouwen van 15 jaar tot AOW-leeftijd, 2015

| | Niet economisch zelfstandig | | | | |
|-------------------------------------|-----------------------------|--------|-----------|-------|--------------|
| | Economisch zelfstandig | totaal | uitkering | werk | geen inkomen |
| Totaal (x 1 000) | 2 676,2 | 1945,8 | 793,7 | 689,6 | 462,6 |
| | % | | | | |
| Totaal | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 |
| <i>Leeftijd</i> | | | | | |
| 15 tot 25 jaar | 6,7 | 6,8 | 4,9 | 11,6 | 3,1 |
| 25 tot 35 jaar | 24,7 | 15,7 | 15,3 | 18,7 | 12,0 |
| 35 tot 45 jaar | 25,6 | 20,1 | 18,5 | 23,3 | 18,1 |
| 45 tot 55 jaar | 27,8 | 26,4 | 25,8 | 27,6 | 25,7 |
| 45 tot 65 jaar | 15,2 | 31,0 | 35,6 | 18,8 | 41,2 |
| <i>Opleidingsniveau</i> | | | | | |
| Laag | 12,8 | 42,5 | 47,7 | 33,2 | 47,0 |
| Middelbaar | 46,2 | 43,2 | 39,4 | 50,8 | 38,6 |
| Hoog | 41,0 | 14,3 | 12,9 | 15,9 | 14,4 |
| <i>Huishoudenssamenstelling</i> | | | | | |
| Alleenstaand | 15,4 | 13,4 | 25,8 | 7,5 | 0,7 |
| Paar zonder kinderen | 26,2 | 28,4 | 24,7 | 24,1 | 40,9 |
| Paar met kinderen | 47,2 | 43,5 | 25,8 | 57,7 | 52,8 |
| Eenouder | 8,5 | 10,9 | 20,0 | 6,9 | 1,4 |
| Overig | 2,7 | 3,9 | 3,7 | 3,8 | 4,2 |
| <i>Inkomenspositie huishouden</i> | | | | | |
| 1e kwintielgroep (laagste inkomens) | 3,5 | 31,9 | 44,7 | 22,6 | 23,8 |
| 2e kwintielgroep | 11,0 | 20,7 | 18,3 | 21,2 | 24,2 |
| 3e kwintielgroep | 20,2 | 19,9 | 15,2 | 24,0 | 21,9 |
| 4e kwintielgroep | 29,2 | 15,6 | 12,6 | 19,0 | 15,7 |
| 5e kwintielgroep (hoogste inkomens) | 36,2 | 11,8 | 9,2 | 13,1 | 14,3 |

B.2 Sociale veiligheid naar huishoudenskenmerken, vrouwen 15 tot 65 jaar, 2015

| | Slachtoffer geweld | | (Zeer) grote kans op mishandeling | | Respectloos behandeld door bekenden | | Voelt zich wel eens onveilig in buurt | |
|--|--------------------|-------|-----------------------------------|-------|-------------------------------------|-------|---------------------------------------|-------|
| | aandeel | marge | aandeel | marge | aandeel | marge | aandeel | marge |
| | % | | | | | | | |
| Totaal | 1,9 | 0,2 | 2,5 | 0,2 | 7,8 | 0,4 | 22,4 | 0,6 |
| <i>Huishoudenssamenstelling¹⁾</i> | | | | | | | | |
| Alleenstaand | 2,8 | 0,6 | 3,3 | 0,7 | 9,4 | 1,1 | 29,4 | 1,6 |
| Paar zonder kinderen | 1,6 | 0,3 | 2,0 | 0,3 | 6,2 | 0,6 | 20,3 | 1,0 |
| Paar met kinderen | 1,6 | 0,3 | 2,1 | 0,3 | 7,2 | 0,6 | 20,2 | 0,8 |
| Eenouder | 3,1 | 1,0 | 3,9 | 1,1 | 13,4 | 1,7 | 28,0 | 2,3 |
| <i>Inkomenspositie huishouden</i> | | | | | | | | |
| 1e kwintielgroep (laagste inkomens) | 3,1 | 0,7 | 5,2 | 1,0 | 13,4 | 1,5 | 30,9 | 1,9 |
| 2e kwintielgroep | 2,4 | 0,6 | 3,7 | 0,7 | 9,2 | 1,1 | 27,6 | 1,7 |
| 3e kwintielgroep | 2,0 | 0,4 | 2,2 | 0,4 | 8,0 | 0,8 | 21,7 | 1,3 |
| 4e kwintielgroep | 1,6 | 0,3 | 1,6 | 0,4 | 6,7 | 0,7 | 19,9 | 1,1 |
| 5e kwintielgroep (hoogste inkomens) | 1,3 | 0,3 | 1,2 | 0,2 | 4,6 | 0,5 | 17,9 | 1,0 |

¹⁾ Exclusief vrouwen uit overige huishoudens vanwege de te kleine steekproefmassa.

B.3 Samenhang (odds ratio's) economische zelfstandigheid en slachtofferschap geweld, vrouwen 15 tot 65 jaar, 2015

| | Zonder correctie | Correctie voor leeftijd | Correctie voor leeftijd en inkomenspositie huishouden |
|------------------------------------|------------------|-------------------------|---|
| | odds ratio sign. | odds ratio sign. | odds ratio sign. |
| Economisch zelfstandig | 0,78 * | 0,70 *** | 1,06 |
| Niet economisch zelfstandig (ref.) | 1 | 1 | 1 |

* p < 0,05 ** p < 0,01 *** p < 0,001

B.4 Samenhang (odds ratio's) economische zelfstandigheid en sociale veiligheid, vrouwen 15 tot 65 jaar, 2015

| | Zonder correctie | Met correctie ¹⁾ |
|--|------------------|-----------------------------|
| | odds ratio sign. | odds ratio sign. |
| Slachtoffer geweld | | |
| Economisch zelfstandig | 0,56 *** | 0,57 *** |
| Niet economisch zelfstandig-werk | 0,60 ** | 0,57 ** |
| Niet economisch zelfstandig-geen inkomen | 0,42 *** | 0,47 ** |
| Niet economisch zelfstandig-uitkering (ref.) | 1 | 1 |
| Kans op mishandeling | | |
| Economisch zelfstandig | 0,46 *** | 0,70 ** |
| Niet economisch zelfstandig (ref.) | 1 | 1 |
| Onveilig voelen in woonbuurt | | |
| Economisch zelfstandig | 0,30 *** | 0,48 *** |
| Niet economisch zelfstandig-werk | 0,42 *** | 0,47 *** |
| Niet economisch zelfstandig-geen inkomen | 0,41 *** | 0,53 ** |
| Niet economisch zelfstandig-uitkering (ref.) | 1 | 1 |
| Respectloze behandeling door bekenden | | |
| Economisch zelfstandig | 0,77 *** | 0,85 *** |
| Niet economisch zelfstandig (ref.) | 1 | 1 |
| Economisch zelfstandig | 0,62 *** | 0,75 *** |
| Niet economisch zelfstandig-werk | 0,70 *** | 0,79 *** |
| Niet economisch zelfstandig-geen inkomen | 0,66 *** | 0,88 |
| Niet economisch zelfstandig-uitkering (ref.) | 1 | 1 |
| Economisch zelfstandig | 0,60 *** | 0,78 *** |
| Niet economisch zelfstandig (ref.) | 1 | 1 |
| Economisch zelfstandig | 0,46 *** | 0,61 *** |
| Niet economisch zelfstandig-werk | 0,58 *** | 0,64 *** |
| Niet economisch zelfstandig-geen inkomen | 0,64 *** | 0,73 ** |
| Niet economisch zelfstandig-uitkering (ref.) | 1 | 1 |

¹⁾ Gecorrigeerd voor leeftijd, opleidingsniveau, huishoudensamenstelling, inkomenspositie huishouden en sociaaleconomische status buurt.

* p < 0,05 ** p < 0,01 *** p < 0,001

Verklaring van tekens

| | |
|-------------------|--|
| Niets (blanco) | Een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen |
| . | Het cijfer is onbekend, onvoldoende betrouwbaar of geheim |
| * | Voorlopige cijfers |
| ** | Nader voorlopige cijfers |
| 2017–2018 | 2017 tot en met 2018 |
| 2017/2018 | Het gemiddelde over de jaren 2017 tot en met 2018 |
| 2017/'18 | Oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz., beginnend in 2017 en eindigend in 2018 |
| 2015/'16–2017/'18 | Oogstjaar, boekjaar, enz., 2015/'16 tot en met 2017/'18 |

In geval van afronding kan het voorkomen dat het weergegeven totaal niet overeenstemt met de som van de getallen.

Colofon

Uitgever
Centraal Bureau voor de Statistiek
Henri Faasdreef 312, 2492 JP Den Haag
www.cbs.nl

Prepress
CCN Creatie en visualisatie, Den Haag

Ontwerp
Edenspiekermann

Inlichtingen
Tel. 088 570 7070
Via contactformulier: www.cbs.nl/infoservice

© Centraal Bureau voor de Statistiek, Den Haag/Heerlen/Bonaire, 2018.
Verveelvoudigen is toegestaan, mits het CBS als bron wordt vermeld.